

Mesindusalane raamatupidamine, maksustamine, tulude deklareerimine, FIE või OÜ, toetused põllumajanduses ettevõtjale

Kokkuvõtte loengust koolitajate koolituse õppusel Jänedal 20.02.2010.a.

Lektor: atesteeritud konsulent Aire Tafenau. Leping PR-6-1.3-1

Mesindusloeng toimub Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Mesinikele kasutatavad investeeringutoetused

- Meede 1.4.1. Mikropõllumajandusettevõtte toetus

Investeeringutoetused

- Meede 3.1. Maapiirkonnas majandustegevuse mitmekesistamise toetus
- Nõuded: meede 1.4.1 ja 3.1.
Eelise aasta 12 kuu aruanne.
- LEADER meede

Füüsilise isiku 2009.a.tulude deklareerimine

- **Seaduse muutmisest tulenevad muudatused**
- Täiendav maksuvaba tulu kuni 17-aastase lapse kohta **Alates teisest lapsest 27 000 krooni.**

- **Muudatused seoses deklareerimisega**

- **Enammakstud tulumaks**

Enammakstud tulumaksu saab **jätta eelseisva maamaksu katteks** ning ülejäänud tulumaksu summa tagastatakse pärast maamaksu tasumise tähtaega.

FIE tegevusala

- FIE tegevusala vaba valik E vormil.
- Äriregistrisse kantud või MTA-s registreeritud FIE tegevusala eeltäidetakse või saab teha valiku **vastavalt EMTAK tegevusalade klassifikaatorile.**

EMTAK 2008

- Alates 01.01.2008 kehtib tegevusalade klassifikaatori uus versioon EMTAK 2008. Selle struktuur, selgitavad märkused ja üleminekutabel (EMTAK 2003-st EMTAK 2008-ks) on kättesaadavad Registrate ja Infosüsteemide Keskuse koduleheküljel www.rik.ee/emtak

EMTAK 2008

- Esmaseks sammuks tegevusala valimisel on oluline määratleda valdkond – **esimene tase ehk jagu**, mis on EMTAKi struktuuris tähistatud tähtkohtkoodiga ,
- **Teine tase ehk osa on tähistatud kahekohalise numberkoodiga**, mis konkretiseerib tegevusvaldkonda,
- **Kolmas tase ehk grupp on tähistatud kolmekohalise numberkoodiga**, mis täpsustab tegevusala valdkonnasiseselt ,
- Tegevusala määramisel on oluline jõuda EMTAKi **neljanda tasemeni.**
- Paljudel juhtudel on neljanda taseme tegevusala liiga üldine, mistõttu on loodud juurde lisatase, s.o EMTAKi viies tase, mis on ühtlasi rahvuslik tase.
- **Viies tase on aluseks korrektse tegevusala koodi lõplikuks valikuks.**
- **Küsimuste ja probleemide korral saab abi RIKist:**
E-R 9.00-16.00

e-post: tegevusala.emtak@just.ee

Tel: 663 6332, 636 6604

Deklaratsioon

- Tuludeklaratsiooni esitavad residendist füüsilised isikud eelmise kalendriaasta tulude kohta.
- Isik on resident, kui tema alaline elukoht on Eestis või kui ta viibib Eestis 12 järjestikuse kalendrikuu jooksul vähemalt 183 päeval. Samuti on resident välisteenistuses viibiv Eesti riigiteenistuja. Isik loetakse residendiks alates tema Eestisse saabumise päevast.

Deklaratsiooni ei pea esitama isikud, kelle

- tulult ei ole vaja tasuda täiendavalt tulumaksu saadud tulu kokku ei ületanud maksuvaba tulu **27 000** krooni
- tuluks oli ainult tööõnnetus- või kutsehaigushüvitis, mis ei ületanud **12 000** krooni või kui hüvitiselt on tulumaks ettenähtud summas kinni peetud ning seda ei ole vaja täiendavalt tasuda

Tuludeklaratsiooni ei pea esitama isikud, kelle

- tuluks oli ainult seaduse alusel makstav pension, kohustuslik kogumispension või tulenevalt sotsiaalkindlustuslepingust makstav pension, kui pensioni summa ei ületanud täiendavat maksuvaba tulu **36 000** krooni või kui pensionilt on tulumaks ettenähtud summas kinni peetud ning seda ei ole vaja täiendavalt tasuda. Pensioni täiendavale maksuvabale tulule (36 000 kroonile) lisandub üldine maksuvaba tulu **27 000** krooni

Tuludeklaratsiooni peavad igal juhul esitama

- füüsilisest isikust ettevõtjad (esitavad deklaratsiooni põhivormile (vormile A) lisaks ka ettevõtlustulu vormi E)
- isikud, kes on saanud tulu (sh dividende) välismaalt. Deklareerida tuleb nii Eestis maksustatav kui mittermaksustatav palga- ja dividenditulu ehk ka see tulu, mida välislepingu alusel Eestis ei maksustata. See kehtib ka naaberriikide pensionäride suhtes, kes elavad alaliselt Eestis ning on muutunud Eesti residendiks
- isikud, kelle väärtpaberite võõrandamisest saadud kahju on suurem kui maksustamisperioodil väärtpaberite võõrandamisest saadud kasu ning kes soovivad kasu ületava kahju summa maha arvata järgnevatel aastatel väärtpaberite võõrandamisest saadud kasust
- Kui isikul tulude deklareerimise kohustust ei ole, kuid ta soovib kasutada maksusoodustust (on tasunud koolituste eest, maksnud eluasemelaenu intresse vm), siis peab samuti tuludeklaratsiooni esitama.
- Kui muu Euroopa Liidu liikmesriigi residendist füüsiline isik on 2009. aastal saanud vähemalt **75% oma maksustatavast tulust** Eestis, võib ta maksusoodustusi (sh maksuvaba tulu) arvesse võtta. Selleks tuleb tal esitada tuludeklaratsioon.

Ühisdeklaratsiooni esitamine

- Ühise tuludeklaratsiooni võib esitada, kui isikud olid maksustamisperioodi **viimase päeva seisuga abielus**. Ühisdeklaratsiooniks loeme abikaasade eraldiseisvaid deklaratsioone, millel mõlemal on märgitud, et abikaasad esitavad ühise tuludeklaratsiooni.
- Kui üks abikaasadest suri maksustamisperioodil või pärast maksustamisperioodi, kuid enne tuludeklaratsiooni esitamist, võib **lehestunud abikaasa samuti esitada ühisdeklaratsiooni**.

Millised tulud tuleb deklareerida

- palgatulu
- ettevõtlustulu
- kasu vara võõrandamisest
- üüri- või renditasu ja litsentsitasud
- välisriigis saadud tulu

- intressid (v.a pangaintressid)
- elatis ja elatisabi
- muud maksustatavad tulud, mis ei ole maksuvabad

FIE tulude deklareerimine

- Ettevõtlusest saadud tulu peab deklareerima deklaratsiooni vormil E.
- Vorm E esitatakse koos füüsilise isiku tuludeklaratsiooni vormiga A maksustamisperiodile (kalendriaastale) järgneva aasta 31. märtsiks.
- FIE on kohustatud tuludeklaratsiooni esitama ka siis, kui ettevõtlustulu puudus või see oli väiksem kui maksuvaba tulu.
- Nii vormi A kui vormi E on võimalik esitada kas e -maksuameti/ e-tolli kaudu või paberil.
- Ettevõtlustulu deklaratsiooni (vormi E) peavad esitama ka isikud, kes ei ole kantud äriregistrisse ega olnud kuni 2009. aasta 31. detsembrini Maksu- ja Tolliametis FIE-na registreeritud, kuid on tegelenud ettevõtlusega ja on saanud aasta jooksul ettevõtlustulu.
- Ettevõtluskulud ja -tulud võetakse arvesse sellel aastal, millal tulu laekus või kulutus tehti.
- Tuludeklaratsiooni vorm E täidetakse kassapõhiselt, st kui FIE on pidanud tekkepõhist raamatupidamisarvestust, tuleb see korrigeerida kassapõhiseks. Vormi E täitmisel märgitakse tulud ja kulud koos käibemaksuga. Ettevõtluse tulud ja kulud võetakse arvesse sellel aastal, millal tulu laekus või kulutus tehti (kulu tasuti). Vormile E kantud summad peavad olema vastavuses raamatupidamises kajastatud summadega. Vormi E esitades peab aasta raamatupidamisaruandlus olema korrastatud ja lõplik.

FIE tulud

- **Rendi- ja üüritulu** võib seadusjärgselt deklareerida kas vormil A või vormil E.
- Kui rendi- ja üüritulu ei ole ettevõtlusest saadud tuluks ja sellelt on tulumaks kinni peetud, siis deklareeritakse see vormi A tabelis 5.1.
- Kui rendi- ja üüritulu ei ole ettevõtlusest saadud tuluks ja sellelt ei ole tulumaks kinni peetud, siis deklareeritakse see vormi A tabelis 7.3.
- **Omatoodeid põllumajandussaaduste võõrandamine**
Kui ettevõtja tegevusalaks on omatoodeid põllumajandussaaduste võõrandamine (müük, vahetamine), deklareerib ta sellest saadud tulu vormi E rea 1.1 veerus 4. Kui ettevõtja osutab lisaks veel muid teenuseid (näiteks lükkab traktoriga külatee lumest puhtaks), siis ei deklareerita seda põllumajandussaaduste võõrandamisena, vaid teenuste osutamisenäna (vormi E veerus 3 real 1.2).
- **Metsamaterjali võõrandamine**
Kui ettevõtja on võõrandanud talle kuuluvat kinnisasjalt metsamaterjali (langetatud puid ja puutüvesid, puutüve järkamisel saadud tüveosi kuni 3 m), deklareerib ta sellest saadud tulu vormi E rea 1.1 veerus 5. Metsamaterjali võõrandamise korral tuleb deklareerida ka selle maatüki katastritunnus, millelt metsamaterjali võõrandati.
- Raieõiguse müük (kasvav mets)
- Deklaratsioon A või E
- **Ettevõtlusega seoses saadud rahaline toetus ja stipendium** (sealhulgas seaduse alusel või riigieelarvest saadud stipendium ja seaduse alusel saadud toetus) tuleb kajastada ettevõtlustuludes. Ettevõtlusega seotud kulud on lubatud ettevõtluse tuludest, toetustest ja stipendiumidest maha arvata.

Metsaomanikul vääriselupaiga eest saadud toetused ei ole tulu.

FIE kulud

- Ettevõtlusega seotud kulud võib oma ettevõtlustuludest maha arvata ainult FIE-na äriregistrisse kantud või 2009. aastal MTA registris olnud isik.
- Ettevõtlustulust võib maha arvata kõik dokumentaalselt tõendatud ettevõtlusega seotud kulud, mille seos ettevõtlusega on selgelt põhjendatud. Kui kulu on ettevõtlusega seotud osaliselt, saab seda ka maha arvata osaliselt. Kulu on ettevõtlusega seotud, kui see on tehtud maksustamisele kuuluva ettevõtlustulu saamise eesmärgil või on vajalik või kohane sellise ettevõtluse säilitamiseks või arendamiseks.

Mahaarvamised

- FIE võib omatoodetud **töötlemata** põllumajandussaaduste võõrandamisest saadud tulust, millest on tehtud lubatud mahaarvamised, aastas täiendavalt maha arvata kuni 45 000 krooni (vormi E rea 4 veerus 4).
- Lisaks saavad ka FIE-ks registreeritud metsakinnistute omanikud metsamaterjali müügist saadud tulust täiendavalt maha arvata kuni 45 000 krooni (vormi E rea 4 veerus 5).
- Täiendavat maksuvaba tulu saab arvesse võtta konkreetse tululiigi ulatuses (vormi E rea 3.3 veerus 4 või veerus 5). Kui isiku ettevõtlus hõlmab eri liiki ettevõtlust, näiteks metsamaterjali müüki ja põllumajandussaaduste müüki, siis tuleb metsanduse ja põllumajanduse kohta pidada eraldi tulude ja kulude arvestust.

Lõhutud küttepuude müük ei ole käsitletav metsamaterjali võõrandamisena

Maksumäärad 2010

- Tulumaksu määr on aastal 2010 21%.
- Juriidiliste isikute väljamaksetelt (erisoodustustelt, dividendidelt, kingitustelt ja annetustelt, ettevõtlusega mitteseotud kuludelt) on tulumaksu määr 21/79
- maksuvaba tulu 27 000 krooni aastas ehk 2250 krooni kuus
- Sotsiaalmaksu maksmise aluseks olev kuumäär on 4350 krooni (tulenevalt 2010. aasta eelarve seaduse § 3 lg-st 10).
- Kindlustatu töötuskindlustusmakse määr on 2,8%, tööandja töötuskindlustusmakse määr on 1,4%.
- Kohustusliku kogumispensioni makse määr on 2% väljamaksete summalt, mis on tehtud kohustatud isikule, kes on teinud avalduse maksete jätkamise kohta alates 1. jaanuarist 2010.

Osaühingu asutamine

FIE ümberkujundamine
OÜ-ks

Isiklikku tarbimisse võtmiseks ei loeta füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte hulka kuulunud vara **mitterahalise** sissemaksena üleandmist äriühingule, kui selle eesmärgiks on ettevõtte tegevuse jätkamine.

Võimalik asutada Interneti abil ainult rahalise sissemaks korral.

- Igal osanikul on üksainus osa. Osad võivad olla erineva suurusega. Osa väikseim nimiväärtus on 100 krooni. Osakapital peab olema vähemalt 40 000 krooni. See tuleb enne OÜ registrisse kandmist täielikult tasuda.

Kokkuvõtte koostas: Aire Tafenau